

Wstęp

W okresie ostatnich miesięcy jesteśmy świadkami ważnych wydarzeń mających miejsce w województwie śląskim. Z inicjatywy wojewody śląskiego Tomasza Pietrzykowskiego, z poparciem władz centralnych z końcem roku 2006 rozpoczęte zostały prace związane z przygotowaniem projektu ustawy aglomeracyjnej. Koniec roku był również zwieńczeniem wieloletnich działań samorządowców, którzy z własnej inicjatywy postanowili utworzyć dobrowolny związek komunalny. O potrzebie powołania na Śląsku związku miast mówiło się już od połowy lat 90-tych. Deklaracje w tym zakresie złożyło wstępnie 17 miast województwa śląskiego, z tego 14 miast o statusie powiatu i 3 sąsiadujące gminy o statusie miasta. Aktywnie i wspólnie w ten proces zaangażowali się zarówno marszałek jak i wojewoda śląski. W wyniku opinii zespołu prawnego wojewody zdecydowano, że utworzenie dobrowolnego związku komunalnego jest możliwe jedynie dla 14 miast na prawach powiatu. Ostatecznie te miasta podjęły uchwały w sprawie utworzenia Górnośląskiego Związku Metropolitalnego (GZM) oraz przyjęcia jego statutu.

Następnie, 31 stycznia br. Prezydenci wymienionych miast podpisali i złożyli na ręce wojewody – jako przedstawiciela organu administracji rządowej w terenie, wniosek o prawną rejestrację związku.

Statystyka publiczna mając do dyspozycji bogate zasoby informacyjne, zgromadzone w oparciu o nowoczesne metodologie i standardy międzynarodowe oraz rozwiązania techniczne uzyskała możliwość digitalizacji i projekcji układów społeczno-terytorialnych i społeczno-ekonomicznych. Przy czym dotyczy to zarówno tradycyjnych podziałów i przekrojów terytorialnych (od obwodu spisowego i rejonu statystycznego, przez gminę, powiat, region, województwo do kraju) jak również możliwości tworzenia układów hipotetycznych, wynikających z potrzeb.

Przedstawione dwa opracowania dotyczące Aglomeracji i Górnośląskiego Związku Metropolitalnego są klasycznymi przykładami takiej projekcji, zrealizowanej przez Urząd Statystyczny w Katowicach. Jest to przykład, jak na podstawie zasobów statystyki publicznej można zarysować hipotetyczną strukturę Aglomeracji śląskiej w oparciu o dane statystyczne.

Dowodzi to ogromnego znaczenia i przydatności społecznej statystyki publicznej. Sądzymy, że podobnego typu zabiegi projekcyjne powinny być czynione w znacznie szerszej skali niż tylko Aglomeracja śląska. Ponadto wyraźnie rysuje się tu ogromna przydatność tego typu projekcji dla planowania społecznego.

*

Pierwszy prezentowany materiał – **Agglomeracja 17 miast województwa śląskiego a Górnośląski Związek Metropolitalny – wybrane dane**, odzwierciedla etap wydarzeń opisany na wstępie. Prezentuje dane dla 17 miast deklarujących przystąpienie do związku oraz potencjał ostatecznie utworzonego związku. W załączeniu prezentujemy wycinek graficzny opracowanego materiału.

*

Idea śląskich samorządowców uległa dzięki inicjatywie wojewody znacznemu poszerzeniu. Kolejne sąsiadujące gminy zgłosiły chęć przystąpienia do związku. Z inicjatywy wojewody śląskiego rozpoczął pracę zespół roboczy, którego zadaniem jest opracowanie merytorycznych założeń do projektu tzw. ustawy

aglomeracyjnej usprawniającej zarządzanie miastami konurbacji śląskiej. Ustawa da prawne i instytucjonalne ramy dla współpracy kilkunastu miast w ramach Aglomeracji śląskiej – ustawowego związku komunalnego koordynującego politykę rozwojową miast oraz prowadzącego wspólne, strategiczne projekty. Wyniki prac zespołu posłużą do przygotowania i skierowania do Parlamentu propozycji odpowiednich regulacji prawnych. Inicjatywa ta stwarza szanse znacznego zwiększenia konkurencyjności grupy miast śląskich względem innych potencjalnych aglomeracji tworzących się wokół największych miast Polski takich jak Warszawa, Łódź, Kraków, Wrocław, Poznań itp. Do tego grona zaliczyć można także trzy duże ośrodki miejskie na Pomorzu, Gdańsk – Gdynia – Sopot. W związku z tym powstała potrzeba porównania zasobów społeczno-gospodarczych na poziomie wielkich miast.

*

Drugi prezentowany materiał – **Agglomeracja 19 miast województwa śląskiego na tle innych potencjalnych aglomeracji**, odnosi się bezpośrednio do potrzeby porównania na poziomie wielkich miast i jest kolejną odpowiedzią na inicjatywę wojewody.

Dla osiągnięcia celu wybrano zagadnienia oraz wskaźniki pozwalające na odzwierciedlenie przestrzeni społeczno-gospodarczej jaką jest aglomeracja, jej potencjału społecznego, demograficznego, kulturalnego i naukowego oraz uwarunkowań środowiska naturalnego. Materiał wzbogacono częścią graficzną, złożoną z map i wykresów. W załączeniu prezentujemy całość opracowania.

*

W ten sposób statystyka dostarczając zgromadzone i przetworzone dane pomaga modelować obraz Aglomeracji nie ingerując w jego kształt, jedynie obiektywnie ukazując realia.

W dobie społeczeństwa informacyjnego szybka, wiarygodna informacja stanowi wysoką wartość. Pozwala skutecznie formułować problemy i zagrożenia, podejmować inicjatywy, budować strategie rozwoju, oraz monitorować ich rozwój i efekty. Zadania własne i zlecone samorządów rosną. Zwiększa się ich zapotrzebowanie informacyjne nie tylko dla celów strategicznych regionu, ale również w celu budowania świadomości jego mieszkańców. Na tle tych wydarzeń szczególnie ważnego wymiaru nabiera rozbudowa statystyki regionalnej.

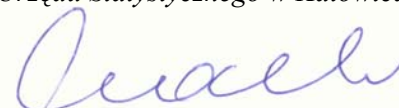
*

Do przygotowania przedstawionej projekcji wykorzystano zasoby informacyjne statystyki publicznej pochodzące z badań dotyczących następujących zagadnień: Ludność i procesy demograficzne, Rynek pracy i wynagrodzenia, Ochrona środowiska, Infrastruktura komunalna i mieszkania, Edukacja, Ochrona zdrowia, Kultura i Turystyka, Finanse publiczne, Rachunki regionalne i Podmioty gospodarki narodowej.

Szczegółowych informacji w zakresie prezentowanych opracowań udzielają eksperci Urzędu Statystycznego w Katowicach: Edmund CzarSKI, tel. 032 7791248, fax 032 2586667 DyrekcjaKCE@stat.gov.pl Małgorzata Góralczyk, tel. 032 7792020, M.Goralczyk@stat.gov.pl Maria Sokółowska, tel. 032 7791234, M.Sokolowska@stat.gov.pl

Opracowanie dostępne jest w internecie na stronach www.stat.gov.pl/katow.

D Y R E K T O R
Urzędu Statystycznego w Katowicach

dr EDMUND CZARSKI